

De Gierzwaluw

Gierzwaluwen zijn heel bijzondere vogels. Waarom? Omdat ze 24 uur per dag in de lucht kunnen zijn. Ze vangen vliegend insecten. Ze drinken vliegend, slapen vliegend en soms paren ze zelfs vliegend. Ze vliegen dus eigenlijk altijd, behalve als er eieren gelegd moeten worden natuurlijk. Daar hebben ze een nest voor nodig. Tot voor kort leverde dat geen problemen op, de huizen waren vroeger niet zo goed geïsoleerd en hadden nogal wat gaten en scheuren en losliggende dakpannen waardoor ze onder het dak, de dakgoot of in de muren konden broeden. Nu adviseren wij niet meer om speciale dakpannen aan te brengen voor gierzwaluwen. Hoewel ze in verleden, en nog steeds, onder dakpannen broeden, is gebleken dat de temperatuur in de zomer in de nesten tot boven de 50 °C kan oplopen. Eieren en jonge vogels in het nest overleven dit niet.

foto Marc Guyt

De natuurlijke nestplaatsen zijn dus nauwelijks meer beschikbaar door onze drang naar het isoleren van onze woningen, terecht natuurlijk maar ongelukkig voor gierzwaluwen en huismussen.

foto Ben v/d Broek

We moeten eigenlijk blij zijn met deze vogels, ze vangen en eten grote aantallen insecten die wij heel vervelend vinden zoals muggen en vliegen.

Als er jonge vogels zijn bewaren de oudervogels de gevangen insecten in hun keelzak en brengen die in een balletje naar het nest.

Er zijn tot wel 500 insecten geteld

in zo'n voedselballetje en dat maal 30 balletjes per dag!

Op warme, zonnige avonden kunnen we de vogels het best horen en zien. Ze scheren dan roepend door onze straten en hebben kennelijk een feestje. Na een paar minuten verspreiden ze zich maar komen na een tijdje weer bij elkaar en dan begint het opnieuw. Geweldig om dat mee te maken.

Onze gierzwaluw is maar heel kort in ons land. Ze arriveren vanaf half april en zijn weer vertrokken uiterlijk begin augustus. Bij aankomst hebben ze een tocht van duizenden kilometers afgelegd, want ze overwinteren in midden en zuidelijk Afrika. In de 3 maanden tijd dat ze hier zijn moeten zij hun nest opknappen, eieren leggen en uitbroeden en de jongen grootbrengen totdat zij uitvliegen. Daarna gaan de ouders ook weer terug naar Afrika.

Je zult maar als gierzwaluw helemaal uit Afrika terugkomen en je nest niet meer terugvinden omdat er een dakkapel overheen is geplaatst, nieuwe dakpannen zijn gelegd of je nestkast is weggehaald omdat er geschilderd moest worden. In het ergste geval is het huis waarin je een nest had gesloopt. Waar moet je dan heen?

foto Harrie van Berkel

Wij, Gierzwaluwbescherming Nederland, zijn heel erg afhankelijk van mensen die de gierzwaluw net zo'n boeiende vogel vinden als wij. Als zij verstoringen vaststellen komen ze naar ons of gaan ze naar de politie of naar de landelijke autoriteiten. Soms kunnen we dan goede afspraken maken zodat de vogels kunnen terugkomen of dat er nieuwe

nestgelegenheid komt. Dat lukt niet altijd en dan zie je de vogels dagenlang rond hun oude nestplaats vliegen. Ze blijven maar proberen het oude nest te vinden en vliegen zich soms klem tussen de dakpannen.

Tegenwoordig worden er regelmatig gierzwaluwhotels of –tillen geplaatst in de directe omgeving van gesloopte of gerenoveerde huizen. Als daar dan ook nog eens lokgeluiden bij worden afgespeeld dan kan het wel eens lukken om de verjaagde vogels in een nieuw nest te krijgen. Dat is gebeurd in Den Helder (zie foto) waar gierzwaluwen hem al gevonden hebben en in Oisterwijk. In Mijnsheerenland, Neede en Amersfoort zijn ook al gierzwaluwtilen geplaatst.

foto Fred van Vliet

foto Jochem Kühnen

Mogelijkheden om de gierzwaluwen te helpen zijn:

- Laat bestaande nesten met rust.
- Let er bij reparaties aan dak of muren op dat de invlieggaten op dezelfde plaats blijven, anders vinden de vogels het nest niet meer terug;
- Organiseer een middag waarbij gezamenlijk door buurtbewoners nestkasten worden gemaakt en hang die allemaal op. Maak daar een feest van en roep de (lokale) pers er bij;
- In nieuwbouwhuizen kunnen neststenen ingebouwd worden, niet duur, blijven altijd goed. U hoeft er nooit meer naar om te kijken. Dit kan met zichtbare of verborgen neststenen (zie de foto's);
- Vertel het een vogelwerkgroep als bekend is waar gierzwaluwen broeden;
- Laat uw kind een spreekbeurt in de klas geven, bestel de boekjes bij onze vereniging;
- Organiseer inventarisaties om vast te stellen waar de vogels naar binnen vliegen en noteer die gegevens. U kunt deze adressen door geven aan de woningbouwcorporatie of de VvE. Als zij en u weten waar ze broeden kunnen ze ook beter beschermd worden bij renovaties of sloop.

Wilt u verstoringen melden dan kunt u alle informatie hierover vinden op onze website. De meldingen gaan nu via de provincie, slechts in een paar gevallen nog via bhh@rvo.nl of telefoon 070-3786683 van de Bestuursrechtelijke handhaving van de Flora en faunawet, team Handhaving Dier, Natuur en Handhavingsregie.

Zie de volgende links:

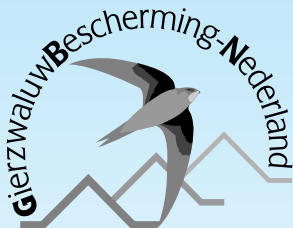
<https://mijn.rvo.nl/flora-en-faunawet-overtreding>
[http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/
beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming](http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming)

Veel meer informatie over de gierzwaluw is te vinden op onze website: www.gierzwaluwbescherming.nl. Onder 'downloads' zijn folders en brochures te vinden.

Vragen over de gierzwaluw, nestkasten en andere informatie kunnen gericht worden aan info@gierzwaluwbescherming.nl. Voor de leerlingen van de bovenbouw van de basisschool hebben wij boekjes beschikbaar die als lesmateriaal gebruikt kunnen worden. Zie de website voor een voorbeeld. Aanvraag van lesmateriaal via info@gierzwaluwbescherming.nl.

foto Niels Kok

www.gierzwaluwbescherming.nl

KvK Gooi- en Eemland no. 32092778

Rekening: NL82 TRIO 0391116142